

Naročilna lista: Celo leto K 120.—, pol leta K 60.—, četrt leta K 30.—. Izven Jugoslavije: Celo leto K 150.—. Inserati ali oznanila se za računajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravišтво sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Telefon št. 220.

# STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Posamezna številka stane 1 kruno.

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravišтво je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste. — Telefon št. 220.

41. številka.

Maribor, dne 15. aprila 1921.

Letnik XIII.

## Prazna „zmaga“ za vlado.

Belgrad, 9. aprila 1921.

Seja ustavodajne zbornice dne 8. t. m. vsekakor zasluži, da se ji posveti nekoliko pozornosti tudi v Sloveniji. Zanimanje, ki je vse te dni zavladalo v belgrajskih krogih za to sejo, se je razblinilo v razočaranje. Oni ki poznajo Draškoviča, so vsekakor pričakovali stvarnih, nepobitnih dokazov za nameravani komunistični prevrat. To, kar je v dveh svojih skrajnih urah trajajočih govorih minister notranjih zadev iznesel pred zbornico, so bile stvari tako splošno znane in samoumevne, da pač ni bilo treba, da se „zaradi bolezni poslavljajoči“ minister utrjuje in vznemirja. S svojimi govori je izzval vtis, da ne stoji komunisti pod obtožbo, pač pa vlada, ki se skuša braniti s tem, da zvaljuje svoje krivice na druge. Drugi vtis, ki ga daje glavno jedro same „obznane“, pa je v tem, da je vlada postopala na inicijativo in na pritisk od zunaj. Kdor je pazno zasledoval Draškovičev govor, se ni mogel ubraniti te misli.

Daleč smo od tega, da bi poskušali braniti komuniste. Njihove metode in cilje poznamo zelo dobro. Vemo tudi, da vsa njihova propaganda in vse njihovo delovanje stremi za tem, da izžveje ugoden trenutek za akcijo. Vendar se vse to ne da direktnega povoda, da se postavi celo to gibanje izven zakona, tem manj, ker ima vlada dovolj legalnih sredstev na razpolago ne samo ovirati, temveč tudi preprečiti že samo protidržavno propagando. To je nehote dokazal s kazenskim zakonikom v roki govornik demokratskega kluba Drag. Pečić. Čemu torej izjemne mere? Mar zato, da gg. Francozom dokažemo svojo pripravljenost žrtvovati s prodano državno neodvisnostjo tudi življenje svojih državljanov kapitalističnemu molohu?

Komunizem je ideja in proti tej ideji je boj uspešen le tedaj, če se odstranijo vzroki, ki pospešujejo razvoj komunizma. Kjer je polno nesnage in gnoja ter smrada, tam je zamašen vsak trud preganjati muhe; nje najdete le v hlevu, v cerkvi pa jih ne dobite. — Tam, kjer ni dovolj katoliških cerkva, tam je tudi leglo komunizma, ki ga je označil sam dr. Sima Marković za epidemijo.

Z „obznanimi“ in v kalnem se je vladalo in se vlada v Rusiji. Po tem receptu carističnih in boljševičkih absolutistov se vlada tudi pri nas in povsod tam, kjer Avgijev hlev nima svojega Herakleja. Ljudstvo, ki bi pomešlo z nakupičeno gnolobo iz svoje države, pa ne pride k besedi.

Ko je dr. Pavičič, na podlagi resničnih in nepovrženih dokumentov, podprtih s pričami, dokazal, da se z „obznanimi“ in batinami preganja tudi kmetijsko ljudstvo, kar so komunisti označili za „uniformirano zločinstvo“, so takozvani demokrati kričali, da to ni na dnevnem redu. To ti nasilneži niso storili zato, ker jih je pekla vest, pač pa zato, da javnost ne izve, kako se vlada.

In v taki družini se nahajajo samostojneži. Ker so jih srbski kmetje iztisnili iz klopi, so se vsedli pa med demokrate, od katerih se itak razlikujejo le po še večji dozi surovosti. G. Drogenik se je kar penil od jeze na vse one, ki res samostojno mislijo in delajo. Ko je zahrbtno nastopil Života Miloradovič, da govori v imenu zemljoradnikov za vladno politiko, so pa zemljoradniki glasno protestirali proti temu, da v njihovem imenu govori živinski trgovec. Sele predsednik zbornice je objasnil poslancem, da živinski trgovec in parazit na kmetiskem ljudstvu Miloradovič govori v imenu samostojnežev, ki se mu ploskali venomer tako, da niti stenoigravi niso mogli razumeti, kaj je hotel reči zahrbt-

## Za enkrat jako malo . .

G. dr. Gregor Zerjav je serviral na zboru zaupnikov JDS svojim poslušalcem za enkrat jako malo. Tolažil je sebe in poslušalce z boljimi časi, ki lahko pridejo, za katere pa ni mogel navesti nobenih konkretnih predznakov.

Najprej je izrazil, kakor poroča „Jutro“, dr. Zerjav, svojo globoko hvala ležnost mili usodi, ki je pripeljala tudi iz Slovenije nekaj demokratov v ustavodajni zbor. Malo jih je sicer, samo po eden iz vsakega okraja in še ti so prišli v zbornico samo po milosti dobrohotnega preostanka, toda cela SHS mora biti srčno vesela tega pridobitka, vsaj tako vesela, kakor se je svojčas veselil „carski“ Dunaj, ko je v Schönbrunn znana mamica slonka porodila debeloglavega Babyta. Tako jih je nekaj vsaj za seme, ako bo milo nebo dajalo blagodejnega dežja in žarkega solnca tudi demokratskim rastlinam. Hvaležnost in zadovoljnost so lepi krščanski čednosti, toda v tem jako slaba tolažba. „Slovenija mora varovati ledja državi“ — pravi dalje dr. Zerjav — in ta Slovenija so naši rodoljubi od JDS, ki varujejo „ledja“, to je oni del telesa, kjer se skrivajo je-tra in obisti. Kaj bi bilo z državo, ako izgubi obisti, ki so neobhodno potrebne za izločevanje neravnih snovi telesa! Metafora je nekoliko nerodna, recimo tudi neestetična, vendar pove mnogo. Potem je omenil delo, katero je izvršila stranka v ravnokar minuli dobi. „Vrgla je v Sloveniji separatistično smer“ — kam jo je vrgla, ni povedal, povedal je pa, da je pri tem — „stranka v ožjem oziru trpela.“ V resnici čuden pojav! Na splošno, ako stranka vrže drugo stranko, pri tem sama ne trpi, nego se ojači. Takaj je pa stranka vrgla drugo in pri tem tudi sama trpela, a trpela tako, da je izvolilnega boja rešila samo toliko ministrskih kandidatov, kolikor jih rabi-

no vtihotapljeni govornik samostojnežev. Ko je končal, je hotel zopet sesti med srbske kmete, ki so ga istotako nagnali, kakor so nagnali samostojneže. Hrup, ki je nastal, se je ublažil še le tedaj, ko je predsednik zagrozil, da bo prekinil sejo.

Z odobrenjem vladne politike je Pašičev kabinet dobil smrtni udarec. Ta Pyrrhova „zmaga“ bi se najbolje spoznala v poimenskem glasovanju. To zahtevati pa se vlada ne bo upala, ker bi se pokazalo, da nima niti navadne večine vseh članov zbornice za seboj. Kljub bobnanju in brzojavnemu pozivanju svojih poslancev na sejo — vlada je pri glasovanju imela izza sebe le tretjino glasov. Polnoštevilo slovenskih liberalcev in samostojnih njihovih bratcev ni zalegla, ker je demokratska in radikalna opozicija za pustila dvorano še pred glasovanjem, odnosno ni prišla na sejo.

Zato ni čudno, če vladni krogi že sedaj z veliko skrbjo pričakujejo razpravo o ustavi, ki se prične že prihodnji teden. Južnosrbski turški poslanci še niso pomirjeni. Koncesije, ki jim jih nudi Pašič, jih ne zadovoljujejo. K temu pa še prihajajo močne opozicije v vladnem taboru, ki bodo pa glasovale proti vladnemu načrtu, ali pa sploh ne bodo glasovale.

Splošno mnenje je, da bo vlada padla že pri prvem členu ustave, ki govori o imenu države. Obveščeni krogi ji prorokujejo smrt še pred pravo-slavnimi prazniki.

Ta položaj hoče izkoristiti tudi g. Radič in pripravlja sedanji vladi ultimatum. Tudi če vlada sprejme ta ultimatum, njena usoda, s katero v zvezi je tudi usoda njenega ustavnega načrta, je že zapečatena.

Morda niso izključene celo nove volitve. Dotlej bi pa mesar Pucelj sehal in prodajal slovensko meso na ministrski stojnici.

mo ravno za najnujnejšo potrebo. Seveda je trpela samo v „ožjem oziru“, a kateri je potem oni širši obzir, v katerem stranka ni trpela, nego se se ojačila? Recimo, da so to samostojni, toda to je še premalo. Samo z njihovim dobitkom se ni bila vržena „separatistična smer v Sloveniji.“ O narodnih socijalcih pač ne bo trdil nikdo, da so pri volitvah dobili svoje preostanke s pomočjo JDS! Torej bi bilo treba primerno sklepati, da so po mnenju dr. Zerjava komunisti in socijalisti tisti „širši“ oziri, v katerih JDS ni trpela. Toda mi ne maramo delati tako dalekosežnih izvajanj. „Vse proti klerikalizmu“ — meni dr. Zerjav — da je zgodovinska dolžnost stranke (JDS) napram državi, „ne meneč se za to, ali je pri tem varovana korist lastne stranke.“ Toda kaj, če bode pod to devizo „lastna stranka“ v ožjem oziru tako trpela, da ne bo pri prihodnjih volitvah niti zadostnega preostanka za enega edinega ministra. Kaj bo potem z ubogo državo! Kdo bo potem kril njena ledja?

Politika JDS — pravi dalje g. dr. Zerjav — je „dalekosežnejša“, kakor onih nerodnih SKS, ki hočejo imeti zastopnika celo za krakovske zeljarje. Naj ga imajo, JDS stremi za večjimi uspehi. Dosegla je „premembo pri deželni vladi, reformo višjega šolskega sveta, občinskega reda, strla klerikalni režim v Kmetijski družbi.“ Gotovo samo zelo zanimive reči, a JDS se potemtakem menda ravna po svetopisemskem izreku: „Človek ne živi samo od kruha.“ Ljudstvo je pa že tako, da hoče imeti tudi kruha in drugih reči, potrebnih za življenje in jih take posvetne reči zanimajo znatno bolj — nego pa n. pr. vprašanje reforme višjega šolskega sveta. Verjamemo, da ni bilo med navzočimi zaupniki JDS nikogar, kogar bi zanimalo bolj posvetne stvari. Bili so vsi sami narodni idealisti in čisti rodoljubi, ki imajo življenje že dovolj mehko poslano. Toda ti gospodje niso narod in njihove kroglice ne bodo napolnile skrinjice. Ljudstvo ima pa silno veliko zelo posvetnih težav in skrbi, za katere ne najde nobenih tolažb na shodih JDS. Zaenkrat je bilo torej to vse zelo malo in nobene tolažbe, da pride v prihodnosti več. Pač, nekaj je obljubil tudi dr. Zerjav, obljubil je, da pride „elektivna kontrola zunanje politike in vojaške uprave v trenutku, ko bo ustavno vprašanje vkinjeno z dnevnega reda.“ Po naše rečeno se to pravi: Ko bo s skupnimi silami izglasana ustava, potem se bodo skregali še med sabo radikali in demokrati za vodilna mesta v zunanji politiki in pri vojaštvu. Verjamemo, da se bode to res zgodilo, toda tudi to ni nič privlačnega za naše ljudstvo, ki ima čisto drugačne bolečine in želje. Ljudstvo po vseh državah želi globoke in širokopotezne socijalne politike, to je program, ki mu sega v dušo. JDS je za tako politiko gluha, kakor tisti Gregor, o katerem se poje:

„Gregor gluh je na uho,  
Gregor gluh je na obo,  
ker najbolje sam on ve.  
Kravico za rep drži,  
da jo v hosti ne izgubi.“

## Demokrati prišepali za nami.

Ni baš dolgo, ko je celotno demokratsko časopisje zagnalo klic in hrup: Državna oblast, kje si? Klerikalci hujskajo proti plačevanju davkov, so državni nevarni elementi itd.! Seve, SLS nikakor ni hujskala proti davkom, ampak je ljudstvu odpirala oči, da se mu nalaga preveliko in zakonsko neutemeljena bremena. Poslanec Jugoslovanskega kluba so vlagali tudi na finančno oblast neštete inter-

pelacije zastran previsoke odmere davkov, pod katerih težjo ječi slovenski kmet in pozivali finančno oblast, naj si išče za vedno naraščajoče državne potrebe dohodke pri vojnih dobičkarjih in ljudskih oderuhah, a davčni tovor se naj razdeli na vsa tri plemena bratsko enakomerno. Ker je delala SLS v očigled vedno bolj ljudstvo pri vijajočem davčnem vijaku energične korake, so jo razbodbali demokrati kot protidržavno in demagoško.

No, bližajo se nam občinske volitve v Sloveniji. Demokratska gospoda je pri tej priliki pogledovala malo krog sebe in dognala, da je skoro do-cela ostavljena. Gospodje demokrati so dognali po temeljitem preudarku, da je vzrok bega od JDS njena brezbriznost napram davčnem vijaku, katerega pritisk je postal neprijeten tudi za razne liberalne trgovce, krčmarje, mešetarje in narodne oderuhe, ki so se še doslej držali za frak doktor Kukovca. Uverili so se gospodje, da je treba v tem oziru strankarskim omahljivcem natrositi nekaj peska v oči in so sklicali na 12. t. m. v Ljubljano protestni shod obrtnikov proti previsoki odmeri davkov. Na tem shodu so nastopili proti neznosnim davčnim bremenom, katere so pomagali sami natovoriti Slovincem, liberalni poslanec prof. Reisner, proti obrtniškemu davkom g. Franchetti, za kranjske birtse se je zavzel g. Kavčič itd. Po shodu in ostri kritiki (recte hujskariji, ki so nam poprej očitali liberalci) proti previsoki odmeri davkov so prečitali 8 točk obsegajočo spomenico na finančnega delegata, v kateri zahtevajo isto, kar je že SLS davno predložila finančni oblasti po svojih poslancih, namreč: enako davčno skalo za celotno državo, cenilne komisije glede osebne dohodnine (stara zahteva poslanca dr. Hohnjeca) itd. Kratko in malo, liberalna gospoda, ta edino državotvorni element, je prišel pal za nami in stavi glede davkov enak, da, iste razbremenjevalne zahteve kot jih je SLS svoječasno po Jugoslovanskem klubu. Razloček med SLS in JDS glede davčnih olajšav je ta, da se je naša stranka v davčnem oziru že davno in prostovoljno potegnila za narodno razbremenitev, JDS pa je kopirala ta korak po SLS presneto pozno in še to vsled strahu, da jej sicer pobegnejo iz njenega tabora zadnji zvesti.

Ker je Ljudska stranka obsodila vpričo naroda sedanji davčni sistem (recte labirint), je državo razdirajoč element; ker so jej pa sledili v tem oziru po mescih demokrate, ostanejo še kljub protestu proti odmeri davkov — jugoslovanska sol in edini državo varujoči in ohranjajoči — gnoj!

Liberalni protest proti previsoki odmeri davkov nam je dokaz demokratske hinavščine in slepote napram krivičnim narodnim bremenom. Ker se je Ljudska stranka kot prva uprla davčni krivici, je protidržavna, ker so morali iz strankarskih ozirrov obsoditi davčni sistem, pri katerem najbolj sodelujejo ravno demokrati, tudi liberalci, ostanejo še zanaprej, edini „spas“ za državo! Ali ni tak nastop JDS najostudnejša hinavščina? Demokrati so morali slišati, če so že slepi, kako ječi narod pod pritiskom davkov, a bili so slepi in gluhi tozadevno do občinskih volitev, še le te so jih prisilile, da so odprli v strahu pred popolnim polomom stranke oči in ušesa in ostro protestirali proti previsoki odmeri davkov.

Povdariti pa moramo, da so se liberalci na tem protestnem shodu zavzemali le za trgovce, birtse, obrtnike in drugo tako gospodo, za kmeta niso imeli niti ene besede! Originalni, so pa ti naši demokrati, ki so pokorno prišvajdrali za SLS po mescih in učinili sedaj isto, proti čemur je začel „protidržavni“ SLS element davno neizprosni boj.

## Politični pregled.

### KRALJEVINA SHS.

O generalni debati glede ustave še ne moremo poročati na tem mestu. Pač pa se je določilo, da bodo pri generalni debati govorili najprej oficijelni govorniki posameznih klubov na to pa tudi še ostali govorniki, katerim se bo pa določilo, koliko časa smejo govoriti, ker je splošna želja, da pride ustava pod streho do 1. maja.

V krogih opozicije se je pojavila borba za tretje podpredsedniško mesto v konstituenti, katerega zahtevajo zase: Jugoslov. klub, Zemljoradniki in komunisti. Kateri stranki bo pripadlo to mesto, o tem bo odločila konstituenta.

Beograjski politiki so mnenja, da pride k generalni debati v Beograd tudi Radić s svojim štabom in se bo postavil na stran opozicije.

Med Jugoslavijo in Italijo so se začela trgovinska pogajanja. Med našimi zastopniki je poleg srbskih znancev Ninčiča in Trumbića tudi povsod neizogibni dr. Zerjav.

### ITALIJA.

Iz Benetk, Firenz in Palerma nam prihajajo vesti o vandalskem početju in divjanju fašistovske družine, ki pobija, požiga, pretepa in pobija vse, kar je neljubo državnim oblastim.

V Rimu zborujoča konferenca nasledstvenih držav se bo izrekla proti priklopitvi raznih avstrijskih pokrajin k Nemčiji. Tozadevno noto je že poslala konferenca na Dunaj.

### AVSTRIJA.

Prihodnjo nedeljo 17. t. m. se bodo vršile na Dunaju in po vseh večjih mestih Avstrije odločne in velike manifestacije za priklopitev Avstrije k Nemčiji.

### ANGLIJA.

Angleški vladi se ni posrežilo posredovanje med lastniki rudnikov in stavkarji. Izvršilni odbor stavkarjev je izjavil, da so pogajanja definitivno razbita. Rudarji se zanašajo na pomoč železničarjev in transportnih delavcev. Stavka rudarjev, železničarjev in transportnih delavcev je napovedana za danes.

### RUSIJA.

V Rusiji so zavzeli kmetški upor resno lice. Kmetški panti so močno razširjeni po gubernijah: Tambov, Voronež, Kursk in Samara, ki so že v oblasti upornikov. Upornemu gibanju se pridružujejo donski kozaki. Sovjetska vlada je odposlala proti upornikom 2 diviziji vojaštva.

## Politična poročila.

**p Volilni boj v Slovenski Bistrici.** „Tabor“ in „Jutro“ sta prinesla poročilo o tukajšnjem volilnem boju, ki pa je polno laži in zavijanj. Laž je, da je imela demokratska stranka pri volitvah v konstituentno večino. Imela je le 42 glasov, SLS pa 76. V resnici „laž ima kratke noge“, kakor omenja demokrat-lajnjavec v „Taboru“. Laž je tudi, da je dekan Cerjak razbil že sklenjeni kompromis, ki sta ga imenovani stranki nameravali skleniti zoper nemškufarske socialiste. Res se je nameraval skleniti tak kompromis in v to svrhu je že bil izvoljen ožji odbor. Ko pa je ta sklical sejo, da skupno postavi kandidate, bili so že demokrate razdeljeni na dva dela. To dejstvo je bil prvi vzrok razdora. Če se sklepa kompromis med dvema strankama, sklepa se s celo stranko, ne pa samo z enim delom stranke. Tu pa si je lastil Gumzaj del demokratov, drugi del pa prepustil, da sklene z našo stranko kompromis. Na ta način bi dobila najmočnejša stranka komaj četrtino glasov. Res, to bi bil lep kompromis. Pa motil bi se, če bi bil kdo to taktiko pripisoval Gumzaju, vse to je bilo delo dr. Pučnika, ki je zato tako goreče zagovarjal to zahrbtnost. Gumzaj je skrajša zahteval zase polovico mandatov, naposled pa je milostno odstopil še en mandat kompromisni stranki, ki bi potem takem štela 9 mandatov, Gumzaj pa sedem. Volilni boj bi bil tako izostal, ker je Gumzaj prepustil dva mandata socialistom. Toda kompromisne stranke se niso ozirale na kmete okolice mesta. Pač je

imela Ljudska stranka med svojimi kandidati tudi zastopnika kmetijske stranke, toda preveliki apetit dr. Pučnik-Gumzeja ga je izpodrinil. In to je vzrok, da se je razbil kompromis. Kmetje so bili zoper kompromisno listo in so sklenili postaviti lastno listo, kar je bilo popolnoma prav. S tem so razbili kompromis in SLS stranka se je jim pridružila, ker so tudi kmetje pri volitvi v konstituentno volili z Ljudsko stranko. Postopanje Ljudske stranke je bilo popolnoma ko rektno, zahrbtnost nekaterih demokratov pa se je bridko maščevala nad njihovo stranko. Ljudska stranka vse buje v sebi najboljše res narodne elemente in kot stranka posestnikov, obrtnikov in delavcev bo imela na dan volitve večino nad demokratsko in socialistično stranko.

## Dnevne vesti.

**d Demokrati** — stranka defraudantov! V Mariboru so demokrati z veliko težavo spravljali skupaj svojih 80 kandidatov za občinske volitve. Potrli so vse smeti, ki so jih mogli dobiti. Med kandidati imajo tudi nekega Ferde Leskovarja. Kdo pa je ta Ferde Leskovar? Ta mož je bil pred vojsko pri naši stranki; po vojski pa se je štel med socialne demokrate in je kot urednik „Mariborskega Delavca“ prišel kot zastopnik delavcev v mestni svet. Pozneje je pristopil k Sokolu in k stranki JDSarjev, ki ga je zdaj postavila za svojega kandidata. Mož je torej politični kameleon, ki obrača svoj plašč po vetru in je bil že v vseh strankah. To bi ne bilo še nič hudega. Pa mož nima čistih rok. Pred vojsko je bil načelnik posojilnice v Studencih. Kot tak je večkrat prevzel od posojilnice denar z namenom, da ga naloži pri drugem denarnem zavodu v Mariboru, a denarja ni naložil. Zopet je v Mariboru večkrat dvignil denar za posojilnico v Studencih, pa ga ni naložil v Studence in ga ni izročil posojilnici. Tako je oškodoval posojilnico za več tisoč kron. In takega človeka kandidira demokratska stranka v občinski odbor! Najbrž ga potrebujejo za občinskega biagajnika! Za takega bi Ferde Leskovar sodil kakor nalašč! Volilci, obrnite se s studom proč od stranke, ki hudo delnike kandidira v občinski odbor, namesto da bi jih vtaknila v kriminal. Kdor voli sto koruptno stranko, kaže, da sam ni nič boljši, kakor defraudanti, ki se šopirijo v stranki.

**d Demokrati** v Sloveniji protestirajo proti davkom, katere so sami skovali. Cuden političen pojav je ta naša JDS. V vsako vlado se vrine, da je kot pri kor tu. Neznosnih davčnih bremen v Sloveniji ni nikdo drugi kriv kot razne demokratske vlade, v katerih so bili vselej in do danes zastopani tudi slovenski mladoliberalci. Kot državotvorniki so skovali in naložili narodu tako visoka davčna bremena, da že ta presedaio njihovim pristašem samim. Da se operejo demokratski vladarji pred javno tjo vsaj formalno, so sklicali v Ljubljano protestni shod proti previsoki odmerjeni davkom in so pri tej priliki obsojili sami davčni sistem, pri katerega izvajanju so sami dokaj odleženi in sokrivi. Lepa politična stranka, ki danes protestira in obsoja, za kar je čeraj glasovala in odobraval. Takaloga je dopustna samo demokratskim državotvornikom.

**d Zadeva izvoza** iz naše države. Ministrstvo za notranje zadeve objavlja brzojavni pot, da se je izvoz žita prepovedal izključno le radi zdaj trajajoče suše in bi predmetna prepoved ne izšla, ako bi padavina bila zadostna. Cim nastopi deževno vreme in se izgledi glede žetve izboljšajo, se bo omenjena prepoved takoj ukinila. Ko bo namočil dež izvozne žete samostojnih poslancev, bo dovoljen tudi izvoz Op. ur.

**d „Nova doba“** — glasilo samostojnežev? V 44. št. celjskega lističa se je zagnalo neko samostojno dopisunče v prof. Capudra, ki je govoril dne 3. t. m. pri St. Janžu na Dravskem polju. Nauki, katere sta mu dajala „g. Kirbiš“ in „g. Golob“, so bili po zatrdilu „Nove dobe“ zelo „stvarni in odločni.“ S podrobnostmi dopisa se ne bomo bavili, ker je v celoti zloben in lažnjiv. Nasprotno pa se čudimo dejstvu, da dopisujejo šentjanški sa-

mostojneži v „Novo dobo“, torej demokratsko glasilo, in ne v svoj „lajbžurnal.“ Morda to že niso predznaki od dr. Kukovca napovedanega razsula Samostojne kmetijske stranke? Mogoče je vse ...

**d „Jugoslavija“** je mešanica blaznosti, zlobe, mrznje in negacije. — Tako piše belgrajski „Balkan“, ki se huduje nad zagrebškim senatom, ker je le-ta zahteval, da naj se imenuje naša država — Jugoslavija. „Mi smo trdno prepričani, piše „Balkan“, da vlada g. Nikole Pašića nikdar ne bo tega dopustila. Istotako ne more v to privoliti niti dinastija, ker bi sicer na ta način sama raztrgala vse zveze s srbskim narodom, s katerim se je tako sijajno proslavila. Ako se država ne naziva Srbija, kar edino bi bilo pravilno, pošteno in naravno, se ne bo nazivala nikdar Jugoslavija. Doli z nesramno in neslovansko Jugoslavijo! Živela kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca!“ — „Balkanove“ srbske cvetke naj si zapomnijo liberalni petelini, ki opozarjajo vlado vedno na protidržavno hujskanje „klerikalnega tiska“, pa bo manj brezplođnega polemiziranja.

**d Kako se je godilo** samostojnežu Urlebu na shodu KZ! Kmetiska zveza je zborovala v Sent Jurju ob južni železnici. Na dobro obiskani shod se je priklatil tudi samostojni general Urleb s svojim štabom. V lokalu, kjer se je vršil shod, je zavzel prostor na najbolj vidnem mestu čisto poleg govornika. Vsedel se je tako, da je bil ta ljubeznjivi Blažek obrnjen proti občinstvu. Iz žepa si je potegnil precej veliko knjigo, jo položil predse, nato je še privlekel očale in svinčnik. Roke je dal navskriž in poslušal. Med govorom si je večkrat nataknil očala, vzela svinčnik v roko, odprl knjigo in pisal. Pa, o čuda! Vse občinstvo se mu je smejalo. Zato, ker se je Blažek tako modro in ljubeznjivo držal in pisal. Nekateri so celo pravili, da stenografira. Drugi zopet, da to dela iz same častihlepnosti, da bi se ljudem pokazal, kako visoko učen gospod da je on. Po končanem govoru bi bil rad prišel do besede, a na splošno željo občinstva je ni dobil. Zato je začel malo mrmati. Nato vstane pokoncu neki Mlaček in zavpije za njim: „Farbal si nas tako, da smo bili že vsi črni kot pokrivavke. Enkrat in nikdar več, kakor celjski grotel!“ Obenem je izjavil, da izstopi iz Samostojne in pristopi k Kmetški zvezi. Mlačkova posnemajo še drugi v obilnem številu in vstopajo v Kmetško zvezo.

**d Zaplemba „Murske Straže“** se zdaj zelo skrbi demokratsko časopisje, ki troši v svet, da je bil ta list konfisciran radi protisrbske ter protidržavne pisave. Vsa tozadevna liberalna pisarija je laž. V „Murski Straži“ je pristigel cenzor le eno celo notico in od dveh drugih še par vrst, ker je list kritiziral postopanje finančne oblasti glede sprejemanja eno- in dvokronskih bankovcev, ki pa niso srbskega in novodržavnega izvora, ampak so podedovan avstrijski greh. Ti staroavstrijski bankovci pa niso ne ljubi samo klerikalni „Murski Straži“, ampak tudi liberalnemu časopisju. Ako liberalci ne poznajo vzroka za plembe, pa se kar meni in tebi nič za tebejo pod srbsko odejo in pod državnim ščit.

**d Župnik Franc Heber** †. Dne 13. aprila je po kratki mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal vlč. g. Franc Heber, župnik na Spodnji Polskavi. Pogreb preblegega pokojnika se vrši v soboto dopoldne. Pokojnik je bil dolga leta korni vikar in pozneje kaplan na stolnici v Mariboru, nato župnik v Studencih in nazadnje na Spodnji Polskavi. Bil je natančen in vester v izvrševanju svojega poklica. Odlikoval se je po izredni ljubeznjivosti in gostoljubnosti. Bil je nad vse miren značaj, ki ni mogel nikogar žaliti, zato gotovo tudi ni mogel imeti sovražnika. R. i. p.

**d Občinske volitve** v celjskem okrajnem glavarstvu se vršijo po temle redu: Okraja Vransko in Gornji grad dne 4. maja, Smarje dne 7. maja, Celje dne 10. maja, Laško dne 12. maja.

**d Volitve v Celju** se vršijo dne 26. maja na dveh voliščih. Kandidatne liste so sledeče uvrščene: JSDS I, NSS II, SLS III, JDS IV. — Dne 21. aprila zvečer ima SLS volilni shod

v dvorani hotela „Beli vol.“ Govori govornik iz Maribora.

**d Poštni uradniki** in uradnice morajo v Srbijo in Novi Pazar. V zadnjih mesecih je bilo iz Celja prestavljenih v Banat, Srbijo, Novi Pazar in Hercegovino 10 poštnih uradnikov in uradnic. Njim sledijo še drugi. Cvetka centralizma!

**d Iz gornjegrajskega okraja** se nam poroča: Finančni svetnik Franjo Krajnc dela strankam vloge za pristojbinski nadomestek, za kar je masino plačan in se v kočijah vozi okrog. Finančno višje oblast vprašamo če je to dovoljeno?

**d Konjska dirka** v Ljutomeru. Dirkalsko društvo v Ljutomeru priredi dne 1. maja t. l. običajno konjsko dirko na žrebarni pri Ljutomeru. Diralo se bo v „kasu-trabu“ s hitrimi konji amerikalne pasme iz kmetijske reje okraja Ljutomer.

**d Za nove vlake.** Podružnica Slovenskega planinskega društva v Mariboru je zaprosila obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani, naj bi se na progi Maribor—Prevalje ob sobotah in dnevih pred prazniki uvedla dva nova vlaka in sicer bi naj eden odhajal iz Maribora med 13. in 14. uro, v Maribor pa prihajal ob 22. uri, kar bi bilo v interesu planincev in tudi občinstva. Občine, ki leže ob koroški progi, se naprošajo, da naj vložijo nemudoma tozadevne prošnje na obratno ravnateljstvo v Ljubljani.

**d Zvišanje poštnih pristojbin.** Od 1. maja t. l. so zvišane vse poštnje pristojbine v notranjem prometu. Za pisma se plača do 20 g 50 par, za vsakih nadaljnjih 20 g po 25 par več. Za odprte dopisnice 25 par, za dopisnice z odgovorom 50 par. Za tiskovine do 50 g 10 par, za vzorce blaga do 50 g 10 par, najmanj pa 20 par. Največja dopustna teža 500 g. Za neplačane poštnje pošiljke se plača dvojna pristojbina. Za priporočene se plača 1 dinar, ta pristojbina se mora plačati pri oddaji pisma. Za pakete se plača pristojbina po teži in vrednosti. Po teži do 5 kg 5 dinarjev, od 5 do 10 kg 10 dinarjev, od 10 do 15 kg 15 dinarjev, od 15 do 20 kg 20 dinarjev. Po vrednosti se plača do 100 dinarjev 50 par itd. Največja teža paketa sme biti 20 kg, največja vrednost 1000 dinarjev. Za dostavitev paketov je plačati 2 dinarja. Vse te pristojbine se morajo plačati pri oddaji paketa. Z eno pošto nakaznico se sme poslati največ 1000 dinarjev ter se plača do 25 dinarjev 50 par, od 25 do 50 dinarjev 80 par, od 50 do 100 dinarjev 1 dinar, od 100 do 300 dinarjev 1½ dinarja, od 300 do 500 dinarjev 2 dinarja in od 600 do 1000 dinarjev pa 3 dinarje. Za povratni recept se plača 1 dinar. Iz teh podatkov je razvidno, da so zvišane vse poštnje pristojbine za celih 100 odstotkov. Ker je po zatrdilu samostojnežev krivec vseh nesreč, draginje itd. edine dr. Korošec, smo uverjeni, da bodo samostojneži zatrdjevali tudi tokrat, češ, dr. Korošec je kriv tega nečuvenga povišanja poštnih pristojbin.

**d Red srebrnega leva** kujejo v Beogradu. Vlada v Beogradu se je odločila za ustanovitev reda srebrnega leva, ki bo imel 5 razredov in ločil v: vojaško in civilno odlikovanje.

**d Vojna odškodnina** za našo državo. Vrhovni svet v Parizu je sklenil, da dobi naša država, oziroma Srbija, 10 milijard dinarjev vojne odškodnine. V to svoto pa ni všteta vojna odškodnina v blagu in živini, katero morajo dati Nemčija, Bolgarija, Avstrija in Madžarska.

**d Pretkana plesalka.** V Beogradu se je te dni veliko govorilo o neki pretkani plesalki, ki se je izdajala za baronico „Ende“. Ta pustolovka je ponaredila štiri čeke, glaseče se na razne velike tvrdke, vsak ček se je glasil na 1000 dolarjev. Ko je nameravala zadnji ček, glaseč se na njeno ime, dvigniti v Budimpešti, jo je zadel zasluzena usoda, kajti policist, kateremu se je ta „baronica“ zdela zelo čudna, jo je ustavil ter končno prišel do prepričanja, da je ta ženska pretkana pustolovka. Odvedli so jo v Beograd in jo vtaknili v zapor.

**d Proti komunistom.** Vlada v čehoslovaški ljudovladi je izdala ostre naredbe proti komunistom, med drugim je tudi odredila razpust vseh komunističnih mladinskih organizacij.

d 27 milijonov letne plače. Vsi prejemki novo izvoljenega predsednika Združenih držav Severne Amerike znašajo na leto 50.000 funtov šterlingov, ali 27% milijona K v našem denarju. Vrhutega ima brezplačno vožnjo na morju in na suhem ter brezplačno krasno stanovanje.

d Osrednja pisarna Slovenske krščansko-socialne zveze v Ljubljani se je preselila v Ljudski dom v Ljubljani. Vodstvo pisarne je prevzela v prosvetnem delu izveščana moč, tako da bo odslej mogoče vsakemu društvu vedno v zadostni meri pomagati z nasveti in drugimi sredstvi. Društva se naj na pisarno pridno obračajo. Pri dopisovanju je vporabljeni sledeči naslov: Osrednja pisarna Slovenske krščansko-socialne zveze v Ljubljani, Ljudski dom, Streliška ulica 12, II.

d Vsem Izobraževalnim in bralnim društvom ter dramatskim odborom! Slovenska kršč.-soc. zveza v Ljubljani je izdala dva zvezka zbirke „Ljudski oder.“ Prvi zvezek prinaša dve petdeljanki: „Lovski tat“ in „Erazem Predjamski“, drugi pa A. Medvedove „Stare in mlade.“ Prvi zvezek stane 10 K, drugi 16 K, poštnina 1 K. Pri naročilih za več zvezkov znaša poštnina 2 K. Oba zvezka se naročata v osrednji pisarni Slov. kršč.-soc. zveze v Ljubljani, Ljudski dom, Streliška ulica 12 II. Društva, ki žele katero navedenih iger vpriporiti, zadobe pravico vpriporitve šele tedaj, če kupijo iste igre 10 izvodov skupaj. Vse igre so lahko vpriporljive in zahtevajo malo oseb. Izjema je le „Erazem Predjamski“, ki zahteva historičnih kostumov. Segajte pridno po teh dragocenih knjižicah!

## Iz Ptuj.

pt Ptuj. „Boj demokratiški državi korupciji“, je tudi v Ptuj gestlo vseh poštenomislečnih volilcev. Za demokratiški advokatski frak so se obešili med drugimi tudi trgovci Franc Lenart, Anton Brenčič in Alojz Brenčič. Dobro je da se spoznamo! Kako dobro je, se obešati za demokratiški frak, to najbolj ve trgovec Janez Riegebauer. Pravijo, da čez 7 let vse prav pride.

pt Demokratiška stranka je edina nositeljica pozitivnega gospodarskega dela. Na prvih mestih njene liste sto je moške, ki poznajo ptujske razmere in mestno gospodarstvo. Tako bombastično razglasa demokratiška stranka v Ptuj svoj volilni manifest. Kakšno je mestno gospodarstvo, kakšno je bilo pred Ornogom in kakšno je sedaj, koliko se je izboljšalo, to nam naj povedo demokratje!

pt Demokratiška stranka se kontrole ne boji, stoji v „Ptujskem listu“ z dne 15. aprila. Zato je prav, da bo v bodočem občinskem svetu tudi kibičirala, kakor kibičirajo Pirkmajerjevi tajni agentje po vseh ptujskih javnih lokalitih.

pt „Men' se Marička smili“, si je zapel in mislil dr. Tone Gosak, -ko je zapisal v „Ptujski list“: „Slovenska ljudska stranka ni postavila svoje la-

stne kandidatne liste, ker nima dovolj pripadnikov za podpisane liste.“

## Iz Maribora.

d Seja mestnega sosveta se je vršila dne 13. aprila. Sosvet je sestavil odbor, ki bo potrebno ukrenil za do- stojen sprejem češkega pevskega društva „Hilanol“ dne 15. maja t. l. O te- žavah Pfeiferjevega gospodarskega u- rada je poročal odsekov predsednik dr. Leskovar. Milijonski deficit, ki so ga napravili Pfeiferjevi ljubljenci pri mestnem gospodarskem uradu, je vsak dan večji. Od mesta vsak dan zahte- vajo posamezniki in tvrdke večje svo- te v povračilo, oziroma za odškodnino. Nadalje ne držijo tirjatve, katere ima mesto pri posameznih tvrdkah in kor- poracijah. Torej škoda na dve strani. Živinska vnovčevalnica ljubljanska tirja od mesta nad 10.000 K, katere mu baje dolguje Pfeiferjev gospodar- ski urad. Železniška uradnika v Nem- ski Avstriji dr. Blümel in Peyrer dol- gujeta skupno 43.000 K na nekih pro- vizijah, ki jih mora mesto Maribor plačati za neke izvoznice. Svoječasna dr. Irgoličeva uradniška menza dol- guje mestni blagajni za blago, ki ga je dobila od gospodarskega urada, 23.040 K 50 v. Slovenskemu trgovcu Vabiču v Zalcu je dal Pfeifer 1. 1919 zapleniti večjo količino drv. Plačal pa jih gospodarski urad ni v celoti. Pfei- ferjev gospodarski urad je prodal dr- va neki trgovki in mestna blagajna jih mora sedaj plačati iz žepov davkopla- čevalcev. Zelo huda je tudi baran- z vagonom usaja. Ptujski vošnjak je prevzel to usnjo, a ker ga baje ni mo- gel prodati, ga je vrnil. Usnje je sta- lo okoli 1 milijon K. Pozneje so ga pa prodali nekemu Nemcu. Vošnjak raču- na seda, mestu 13.648 K 27 v za oskr- bovanje tega usnja. Referent je iz ak- tov tudi dognal, da je na nepojasnen način izginilo 6 dragih koč. Svak vo- dje trgovine gospodarskega urada So- štariča Zentner dolguje 1445 K, kar se bo iztirjalo sodnijskim potom. Me- stna občina bi naj plačala tudi 1 va- gon česnja, ki ga pa gospodarski u- rad nikdar ni dobil. Red je bil v tem Pfeifer-Šostaričevem gospodarskem u- radu tak, da blaga niti niso reklami- rali pri železnici. Žid Schwarz zahte- va sedaj odškodnino 13.750 K. Tasi trgovca Šostariča žid Barta dolguje gospodarskemu uradu za nevrnjene vreče 4567 K 50 v. Se sklone, da mo- ra to svoto Barta na vsak način vr- niti. Čudna storija je tudi z vagonom fine moke-nularice, ki jo je dal Pfei- fer zapleniti za gospodarski urad. G. Pfeifer in Šostarič sta moko z dobič- kom prodala, a oškodovana tvrdka za- hteva odškodnino, oziroma vrniliv te moke v naturi. Pfeiferjev ljubček — „šušmar“ Kjuder — dolguje mestu 29 tisoč kron, ki niso iztirjljiva. Oclo vr- sto manjših postavk bo moralo mesto sedaj plačati za rajnim Pfeifer Šosta- ričevim gospodarskim uradom. Refe- rent konstatira, da bi Pfeiferjev gos- podarski urad po mnenju strokovnja- kov pri velikem prometu, ki ga je i- mel, moral napraviti okoli 17 milijonov

K dobička, a namesto tega je zapustil mestni blagajni mariborski malenkost 2—3 milijone K zgube. (Posamezniki pa so si nakovali iz gospodarskega u- rada milijone, kupujejo velike hiše in avtomobile ter verižijo s pomočjo tis- tih milijonov. Op. ur.) — Rešile so se nekatere manj važne obrtne in finan- čne zadeve (referent dr. Valjavec).

d Volilce mesta Maribor opozar- jamo na poročilo o seji mestnega so- sveta, v kateri se je na podlagi aktov ugotovilo skrajno slabo gospodarstvo raznih demokratiških velikašev, kakor dr. Pfeiferja, krščenega žida Barte in njegovih zetov, Šostariča, Kozinea, Zentnerja itd. v mestnem gospodar- skem uradu. Kdor hoče tudi v bodoče v mestni upravi imeti tak „vzoren red“ naj glasuje dne 26. aprila za korup- tno demokratiško stranko! Kdor pa si želi v mestni občini varčno in dobro gospodarstvo, bo glasoval za kandi- date Slov. ljudske stranke. Proč z de- mokrati, kateri kandidirajo take ljudi, ki imajo umazane roke in umazano preteklost!

d „Tabor“ in „klerikalne volilne sleparije.“ Voglarjevo glasilo „Tabor“ v štev. 84 piše, da so „klerikalci vpi- sali nekatere kandidate kar sami in njihove privolilne podpise kratkoma- lo falsificirali.“ Piše, da „javlja g. Jak. Gabrovec, da on ni privolil v kandi- daturo na klerikalni listi in tudi ni do- tične liste podpisal. Njegov podpis na listi je ponarejen.“ Tako „Tabor.“ — Da bo občinstvo znalo, kako silo ra- bijo Voglarjevi demokrati in kako la- žejo, ugotovim sledeče: Nekaj dni še predno smo vložili kandidatno listo, sem šel k sosedu g. Jakobu Gabrovec in sem ga vprašal, ali sprejme kan- didaturo na listi SLS, kakor ga je do- ločil zbor zaupnikov. Vprašal sem ga celo, ali mu mogoče ne bo to škodo- valo. Gabrovec pravi, da se nima ni- česar bati in je izjavil vpricho svoje že- ne, sina in hčerke, da sprejme kan- didaturo. Ker pa Gabrovec ne zna pi- sati, se je lastnoročno podkrižal na izvirniku kandidatne liste SLS, nje- gov sin je pa izpisal na njegov poziv njegovo ime in se podpisal kot priča. Podpisal sem se zraven še jaz. Ako gospodje Voglarjeve vrste tega ne ver- jamejo, naj si ogledajo na okrajnem glavarstvu izvirnik naše liste. Tam bodo videli križ g. Gabrovec in sinov podpis. Oboje je napravljeno s pere- som g. Gabrovec in njegovim črnolom vijoličaste barve. V sredo zvečer je prišel g. Gabrovec v gledališče, kjer pomaga pri predstavah pri kulisah in enakih opravilih. Kandidat demokrati- ske stranke neki poštni poduradnik Pozeb nahruli g. Gabrovec radi nje- gove kandidature na listi SLS. Izlil je ves svoj žolč, grozil in zasramoval našo stranko. Na enak način so se še navallili na ubogega delavca tudi gle- dališki igralci. Gabrovec je izjavil, da se je podkrižal na listi SLS (ker ne zna pisati). In na podlagi te njegove izjave je Pozeb letel v uredništvo „Ta- bora“ in je v sveti demokratiški nav- dušenosti napisal to „strašno“ vest, a- pa jo vsaj inspiriral. Jaz sem takoj, ko sem zvedel za „Taborovo“ notico, šel v stanovanje g. Gabrovec in sem

ga pozval, naj mi pove, kaj pomeni ta- notica v „Taboru.“ Gabrovec je izja- vil, da on ni dal „Taboru“ prav no- benega poročila in mi je povedal vse, kako so ga pestili Pozeb in igralci. — Franjo Žebot.

d Nasilje demokratov. Kako spo- štujejo demokrati svobodo mišljenja, kaže slučaj delavca Gabrovec. Ker on kandidira na naši listi, so se „svobodno“ljubni“ gg. demokrati nava- lili na njega, ga zasramovali in mu grozili, da zgubi zaslužek. Enako po- čenjaajo nekateri demokratiški uradniki na kolodvorski pošti z drugim našim kandidatom poduradnikom. S silo bi se še ta koruptna, frakarska in ban- kokratna stranka rada vzdržala za- s'to na površju. Tako počenjaajo poli- tični lalotje!

d Mestna hranilnica v Mariboru ne izplačuje vlog, kakor to želijo vla- gatelji. Pretečene dni je hotela vzdig- niti neka vlagateljica v mariborski me- stni hranilnici ves denar, kar ga je i- mela naloženega, ker stanuje daleč iz- ven Maribora, pa ga ni dobila. Gosp. „ravnatelj“ Vodeb jo je prosil in rotil, da naj vendar pusti denar v hranil- nici. Ko tega ni hotela, ji je izplačal le en del in ne vsega. Vprašamo Me- stno hranilnico: Zakaj ne izplača vlog ako jih vlagatelj hočejo dvigniti? Zakaj dela strankam nepotrebne sit- nosti in težave? Ali hranilnica pod vodstvom dr. Irgoliča in neizkušenih uradnikov že nima več denarja? Dok- ler so „klerikalci“ gospodarili v hra- nilnici, je prihajalo vedno več vlog, ker so ljudje imeli zaupanje in je bi- lo vedno več denarja na razpologo. Ali so se začeli denarni viri mestne hranilnice sušiti, odkar ima hranilni- co v rokah „uzorni“ gospodar dr. Ir- golič? V Mestni hranilnici pač nekaj ni prav, odkar v njej vlada dr. Irgo- lič z uradniki, med katerimi se naha- jajo — stari defraudanti.

d Jezdni oddelek mariborskega Sokola ne jemlje seboj na obmejne po- hode trobentača, ampak Sokoli jezde- ci tulijo na jezdni izletih, da plašijo Nemce onkraj meje, kot so svojčas de- lali nemški „turnerji“.

d Mariborsko gledališče. Sinoči se je ob navzočnosti g. pisatelja Finž- garja drugokrat vpriporila igra „Raz- valine življenja.“ Igra je pretresla ob- činstvo, ki je avtorja viharno hvalež- no pozdravljalo in ni prej nehalo z o- vacijo, dokler ni g. pisatelj iz lože sto- pil na oder, da je sprejel iz rok rav- natelja Nučiča lavorov venec z narod- nimi trakovi.

d Predavanje SKSZ v Splavarski ulici (dvorana JSZ). Danes v petek ob 8. uri predava dr. Somrek. Va- bimo k obilni udeležbi!

d Trgovski shod 17. aprila v Ma- riboru. Na trgovski shod, ki se vrši dne 17. t. m. ob 9. uri predpoldan mo- ra priti vsak trgovec, najsibo iz naj- daljše okolice, kajti to zahtevajo nje- govni interesi. Delegati, ki se odpošlje- jo k obnemu zboru morajo biti v so- boto dne 16. t. m. ob 5. uri popoldan zbrani v gremijalni šoli, Jurčičeva u- lica (Vetrinjska ulica) II. nadstropje.

d Društvo jugoslovanskih poštних uslužbencev v Mariboru ima svoj re-

## Moj stric in moj župnik.

Iz francoščine prevedel Paulus.

(Dalje.)

In tedaj mi je prišel v glavo spo- min na nekatere srečne ure. — spo- min, ki je bil še vedno sladok zame, vkljub bridkostim in prevaram, ki so jih rodili tisti trenutki.

„Se še spominjate, gospod župnik“ sem rekla in mu pokazala črešnjo, na katero je svojčas plezal Pavel.

„Mislite na drugo stvar, Regi- na!“

„Menite, da mi je mogoče, gospod župnik? Ko bi vi vedeli kako ga lju- bim! Ni ga pogreška na njem, vam rečem, da ne!“

Sedaj, ko sem bila pri tem pogla- vju, me nobena sila ni mogla več u- staviti. Tuka j v Buissonu sem smela vsaj svobodno govoriti, v Pavolu pa sem morala svoje misli skrivati. In govorila sem tako dolgo, da je bil u- bogi župnik že čisto gluha.

Zvečer sva se pogovarjala in pre- rekala po stari navadi. Župnik je po- skušal vse svoje govorniške zmožno- sti ter me prepričeval, da je zalaje-

vanje čednost polna modrosti in ki si je ni težko priboriti.

„Gospod župnik“, sem mu dejala z resnim obrazom, „vi ne veste, kaj je ljubezen!“

„Verjemite mi, Regina, le nekaj dobre volje in pozabih bodete in pre- magali preskušnjo! Tako mladi ste še!“

„Tako mlada — — —“ je veno- mer ponavljal! — Ali ne trpi človek s šestnajstimi leti kakor v vsaki dru- gi starosti? Taki stari ljudje so za- res čudni!

Zato sem mu tudi jaz venomer po navljala in zmajevala z glavo:

„Vi ne razumete, gospod župnik, ne razmete!“

Ko sva se drugo jutro sprehajala po vrtu, sem mu rekla:

„Gospod župnik, nocoj sem si ne- kaj izmislila!“

„Pokažite, da vidimo, kaj!“

„Zelega bi, da pridete za župnika v Pavol!“

„Saj vendar ne morem vzeti me- sta drugemu!“

„Župnik pavolski je star ko zem- lja. In stara se vedno bolj. Z ljubez- nivo skrbjo zasledujem znamenja nje- gove rastoče oslabelosti. Ali bi ne bi-

li zadovoljni, če bi mogli priti na nje- govo mesto?“

„Seveda! Toda težko bi mi djalo, da bi moral zapustiti svojo župnijo. Petintrideset let sem tukaj, — in se- daj sem srečen in zadovoljen!“

„Sedaj —? Ali niste bili vedno srečni?“

„Pač ne! Sai sami veste, kako za- losten kraj je Buisson! In morebiti niste nikdar pomislili, da sem bil tu- di jaz mlad. Moje sanje o bodočnosti sicer niso bile take kakor vaše, ljubo dete! Imel sem veselje do duševnega dela, rad bi bil mnogo videl, mnogo študiral, ker nisem bil brez nadarje- nosti. Vedno sem si želel sredstev za študije, denarja in knjig, toda nihče mi jih ni dal —! Tako sem obsivel na tej ubogi samotni, mali župniji in za- kopal svoje žele po študijah —. Brid- ko je bilo —! In nobenega prijatelja, nobene sorodne duše nisem imel, do- kler niste prišli vi — —. Pa človek premaga dolčas in bridkost, ako le hoče. Srečen sem bil in zadovoljen, kakor že dolgo ne, dokler ste bili v Buissonu, in pozabil sem žalostne in hude dneve svoje mladosti.“

Sanjavo je zrl dobri gospod pred- se —. Genila me je njegova vdanost,

njegovo samozatajevanje, tako resnič- no, tako krotko in tiho, tako brez naj- manjše grenkobe. Nikdar bi si ne bi- la mislila, da je trpel on, ki sem ga videla vedno veselega, vedno zado- voljnega.

„Vi ste svetnik, gospod župnik!“ sem mu rekla in mu stisnila roko.

„Pst! Ne govorimo neumnosti, de- te! Trpel sem pod neugodnimi razme- rami, — pa taka je usoda vseh mojih sobratov, ki so mladega, delavnega du- ha, pa ne morejo svojih idealov ude- jstvit, kjer in kakor bi hoteli. Pravim vam vse to, ker bi vam rad pokazal, da človek vse prenese in da najde spel srečo in dušni mir, ko minejo pre- skušnje. Pa zatajejati se je treba, premagati je treba samega sebe!“

Razumela sem prav dobro, toda župnik je pridigoval v puščavi. Pre- mlada sem bila in preveč svojevoljna v nazorih. Mislila sem, da izmed ne- sreč se nobena ne da primerjati ne- srečni ljubezni.

„Če bo pavolska župnija kedaj pro- sta, bi bil zadovoljen, ako bi mogel priti nanjo. Le, da to ni v moji mo- č!“

Dalje prihodnjič.

dni letni občni zbor v nedeljo 17. t. m. ob 10. uri predpoldan v mali dvorani Narodnega doma z običajnim sporedom.

Podporno društvo za odpuščene kaznjence v Mariboru ima zborovanje dne 18. t. m. ob 16. uri v konferenčni sobi moške kaznilnice.

## Orlovski vestnik.

o Ptuj. V nedeljo, 17. t. m. bodo tukajšnji Orli in Orlice predstavili pod okriljem svojega izobraževalnega društva po večernicah v Narodnem domu ljudsko igro „Krivopisec“ s petjem v sedmih slikah.

o Savinjsko orlovsko okrožje priredi akademijo v St. Pavlu pri Preboldu v Društvenem domu v nedeljo 17. aprila po večernicah. Prijatelji na še mladine pridite!

o Dijaški Orel v Mariboru priredi v nedeljo dne 17. aprila 1921 v veliki dvorani Narodnega doma telovadno akademijo. Začetek točno ob 8. (18.) uri. K obilni udeležbi vabi Odbor.

## Gospodarstvo.

g Koliko davka plačuje Slovenija. Vsi dohodki, katere ima naša država od Slovenije, znašajo 2 milijardi in 16.869.451 K; vsi izdatki države za Slovenijo pa znašajo 1 milijardo in 433.329.426 K; naša država torej dobiva iz Slovenije 731.540.025 K letnega prebitka. Za vsako osebo v Sloveniji se računa od dojenčka naprej, da plačuje letno 2400 K samo državnih davkov. Ali ni torej naš klic in zahteva po avtonomiji za Slovenijo upra-

vičen? Le zaslepljeni samostojneži tega ne marajo uvideti.

g Kaj bo z eno in dvokronskimi bankovci? V obmejnem Mariboru so sklenili trgovci, da mora vsak sprejeti eno in dvokronskega drobiža do 50 K, a ko so dobro žigosani in še to te pri velikih plačilih. Pri manjših plačilih pa se vzame le toliko, kolikor presega ta drobižna svota množino večjih bankovcev. N. pr. od 44 K se vzamejo od avstrijskega drobiža le 4 krone. Desetkronske bankovce, ako so pravilno kolekovani, pa mora sprejeti vsakdo v vsaki množini. Eno in dvokronski drobiž bo vzeti prihodnje dni čisto iz prometa ter zamenjan.

g Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 138% do 139 naših kron. 100 avstrijskih kron stane 23% naših kron. Za 100 nemških mark je plačati 226 do 228, za 100 čehoslovaških kron 190 jugoslovanskih kron. 100 laških 1 r stane 645 do 660 naših kron.

## Kaj je balkanizem?

(Konec.)

Ce vprašaš Srba, kako se mu godi, odgovori vsakokrat in brez izjeme: „Dobro!“ — Ako ga vprašaš, kaj dela: „Nič!“ — Če prideš čez par mescev na urad vprašat, kedar se bo tvoja prošnja rešila, dobiš navadno odgovor: „Ima vremena!“ (Saj je čas!) Vidimo torej tu popolnoma nasprotno razmere, kakor pri nas, kajti Slovenec se ne godi nikdar dobro; dela ima vselej polne roke; nasprotno, on se čuti nesrečnega, ako ne more svojega opravka mesto jutri že danes izvršiti.

Skoro povsod vidiš radi tega narodnega indiferentizma tudi precejšno nesnago in nered. V smislu naših na-

zorov vidiš tukaj čut za čistoto v neposredni zvezi z nemarnostjo. Kakor že Homer opisuje Odisejevo palačo, v kateri leže križem kože, noge in parkli tam zaklanih živali, tako je to še večinoma danes na Balkanu.

Ti za nas nerazumljivi pojavi malobrižnost za red, snago in posebno za vestno delo na Balkanu, te označujejo vsi kulturni narodi tipično kot „balkanizem“, in ta nedostatek smo i mi takoj po ujedinenju neprijetno občutili, katerega ne odstrani vse naše bratoljubje. Naravno delaven in skrben Slovenec ne prenese naravno brezbriznega Balkanca. Odkar so v Belgradu skoro vsi uradi osredotočeni, so postale tožbe stalne, da nič več ne napreduje ali da vse stoji: carinarnice s srbskimi predstojniki in uradniki so nam n. pr. nudile za to že več dokazov, kakor jih je bilo za zadostno prepričanje potreba.

Teh dejstev pa ne pobije tudi nobena cenzura in nobeden obrekovalac, ki cinčno s prstom kaže: vidite, to so „protidržavni elementi“! V naši državi vladata enkrat dve kulturni struji: zapadna in iztočna.

majo pa to Slovenci ali Hrvati v rokah, potem nas ne morejo Srbi dohajati. Nas pa Macedonci ne bodo nikdar dosegli in je upanje o kulturnem kakor tudi gospodarstvenem izenačenju zgolj utopija, gola fraza ali pa trpka nevednost, kajti tu so pred vsem klimatične razmere odločilne, na kar se vedno pozablja: hladnejši kraji imajo več kulture, kakor vroči. Tim višja je kje po vprečna toplota, tem manjša je kultura; da je pa klimatičen razložek, na pr. med Slovenijo in Macedonijo sko-

ro isti, kakor med zmernim in vročim podnebjem: ve vsaj oni, ki je živel v obeh krajih dalje. Globokih klimatičnih razlik pa ne bo premenila nobena politična stranka, kajti tu moramo računati samo z gotovimi, nepremakljivimi dejstvi. Vemo pa dalje, da je zemlja, čim toplejša je, tudi manj plodna za veleume; saj že Srbija sama ne šteje nikakih svetovno znanih znanstvenikov, filozofov, pesnikov, humanistov, glasbenikov ali iznajditeljev; in v Stari Srbiji ali Macedoniji še manje.

„Protidržavni elementi“ torej tudi niso tam, kjer se opozarja na naše bistvene napake in naravna nasprotja, temveč tam, kjer se previdno in dobro preračunjeno zakrivajo. In to bo zgodovina, prej ali slej tudi potrdila; upajmo pa, da ne prepozno!

Skopljanski.

## Novejše.

Otvoritev ustavne debate v konstituenti je rodila dosedaj izvolitev samostojnega Ureka tretjim podpredsednikom in govor ministra Trifkoviča.

Antanta izjavlja Avstriji, da ukine takoj s pomočjo akoľjo Avstrije, ako avstrijska vlada ne prepreči gibanja, ki stremi za združitvijo Avstrije z Nemčijo.

Po novjših poročilih so doživele turške čete v Anatoliji pod poveljstvom Kemal paše znaten poraz. Turki so napadli Grke, ki so pa takoj prišli k protinapadu, pognali Turke na umik in jim zaplenili 6000 mož, 15 častnikov, 5 topov in 12 strojnic.

## MALA NAZNANILA

### KLOBUKE ZA DAME

vseh vrst, navadne kakor tudi najfinije priporočila po nizki ceni. Prevzame stare klobuke v popravilo in preformanje. JOS. ROBAR, modistinja, Maribor, Ruška cesta 7/II.

Diana zračna lovska puška s p. sobna kredenca z zrcalom in marmrcem, perilo za novorojenčka se prodaja. Vprašajte v upravi lista. 199

Harmonij, lep, se jako ce- Gospa M. H. Maribor, Razlogova ulica 21, pritrjuje desno. 197

100 kg kuhan. masla potrebujem mesečno. Kdor more dostavljati zanesljivo celo leto naj pošlje ponudbe na Karl Robaus, pekarna, Maribor. 183 2-2

Hiša v Vitanju ob držav. cesti, priprava za trgovino ali gostilno, se prodaja. Naslov pove upravnistvo. 2 2 186

### Stenograf (-inja)

za Ljubljano s perfektnim znanjem slovenske in nemške stenografije se sprejme v odvetniško pisarno. Nastop najkasneje do 1. junija t. l. Zagotovljena je soba z električno razsvetljavo in cena prehrana. Ponudbe pod 1875 na upravništvo. 2-2 191

Hiša z vrtom in hlevom, solna lega, se prodaja. Maribor, Ob Bregu 24. 2-3 195

Ceno kupite moške hlače 120—, 190—, 230—, moške spodnje hlače K 80— in 88—, rajce pisane ali bela K 120—, 145—, 170—, hlačovina 126 cm široka 1 m K 70— do 148—, plavotisk, lep, 1 m K 40—, 45—, 48—, oksford, dober 1 m K 40—, 46—, rujav platno 1 m 34— do 40—, šifoni, fini 1 m K 42— do 50—, predpasniki za ženske K 58—, 66—, 72—, 85—, glavni robci, lepi 1 K 30—, 36—, 42—, konjske štrange 1 par K 24—, 30—, 38—, 44—, uzde navadne in pletene K 15—, 17—, vrvi za perilo, zidarje, tesarje in seno; ležni-gumi plašč, angleški kron 1120—, žamet rižast, črn, rujav in zelene barve za moške obleke 1 m K 130— do 145—, toaletno milo, žepna zrcala, britve, nože, trake za čevlje, cigaretna papirčke, vse vrste krtač, lasne igle, glavničke in raznega drugega blaga v zalogi

Alojzij Gnušek, Maribor, Glavni trg št. 6, Slovenija. 65

Čast mi je naznaniti cenj. občinstvu, da izvršujem brez konkurence po zelo nizki ceni slikanje sob, pokrajin, podob, slik ali portretov. Z odličnim spoštovanjem se priporočam

Franc Krajnc

Maribor

175

Cvetlična ulica 8. 9-10

## LIVARNA

ZA ZVONOVE IN KOVINE

POPREDI DENZELA SINOVI

MARIBOR : KOPALIŠKA ULICA 9

je zopet v obratu!

CERKVENE ZVONOVE

izdeluje surove litve v vseh kovinah in zlitvinah (bron, medenina, aluminij itd.)

UMETNA LIVARNA

RELIEFI, CERKVENI SVETILNIKI

Vsa oprema za žgavnice, kletarstva, pivovarstva, opreme za plin in vodovod, opreme za cevi, pipe za pivo, uteži iz medenine lastnega izdelka. Popravilnica za brizgalne itd.

5+

Inž. J. & H. Bühl.

156

## Nova lekarna

pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

založena z vsemi zdravili

se priporoča. 2-2 198 Bogdan Devidé.

Inserirajte v Straži!

Radi

## preselitve trgovine

v svojo lastno hišo

v Mariboru, Aleksandrova cesta 13

prodam veliko zalogo manufakturnega blaga, perila, robcev, nogavic itd.

po zelo znižani ceni.

Kdor torej kaj rabi in želi dobiti dobro blago za malo denarja, naj si blagovoli vse nabaviti

v trgovini J. N. Šoštaric

171 Maribor, Gosposka ulica 5. 6-7

Usojem si naznaniti, da otvorim 16. aprila v Peklu nad lastnersberakim železniškim predorom svoj vinotoč pod refo (osmico).

Za obilen obisk se priporoča

196 1-3 Andrej Janžeković.

## 10.000 kron

nagrade onemu, ki pri meni, v noči od sobote do nedelje ukradene različne svilene robe in svilnato blago popolnoma izsledil. Pred nakupom teh predmetov se svari! Karol Worsche, Maribor, Gosposka ulica št. 10. 198

## Spodnještajerska ljudska posojilnica

Stolna ulica šte. 6. v Mariboru reg. zadr. z neom. zav.

Obrestuje vloge po 4% in 4 1/4%

Daje posojila na vknjižbo ali poroštvo. Stroški so neznatni, ker oskrbi zavod vknjižbo 185 brezplačno. 16

Za varnost vlog jamči rezervni sklad, založen v vinogradnem posestvu, v hiši in stavbiših na najlepšem prostoru v Mariboru.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

Klobuke, čevlje, obleke, perilo, dežnike, tržne torbice in razno galanterijsko blago kupite najceneje pri trvdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

„Straža“ je najbolj razširjen list na Slovenskem! Za to imajo inserati najboljši uspeh!